

Тема:

Дискусія за романом Оскара Вайльда: «Чи можна вважати «Портрет Доріана Грея» «моральною» або «аморальною» книгою?»

Кожна сторінка роману Оскара Вайльда – це дискусія, в якій розкривається життєва філософія кожного з героїв твору, а в сукупності – самого автора.

Давайте пригадаємо, які філософсько-естетичні та моральні проблеми втілюють герої роману Оскара Вайльда «Портрет Доріана Грея»? (слайд 5)

1. Лорд Генрі – втілення філософії насолоди.
2. Художник Безіл Голуорд – втілення ідеї служіння мистецтву.
3. Доріан Грей – втілення краси.

Виходячи з цих моральних проблем, переходимо до дискусії. І почнемо її з обговорення епіграфу до уроку (слайд 6).

*«Немає книг моральних або неморальних.
Є книги добре написані або погано написані.*

Ото й усе.»

О. Вайльд

1. Звідки взято цей вислів О. Вайльда?

(З передмови до роману «Портрет Доріана Грея»)

2. Що таке моральність і аморальність?

Моральність – вид суспільних відносин, направлених на ствердження самоцінності особистості, рівності всіх людей. Моральність регулює поведінку людини у всіх сферах суспільного життя – у праці, побуті, сімейних та особистих стосунках.

Аморальність – дії, які суперечать загальноприйнятим у суспільстві нормам поведінки.

Імморалізм – повна відсутність будь-якої моральної оцінки того чи іншого явища.)

3. Давайте послухаємо, що про моральність говорить лорд Генрі (слайд 7)

4. Бесіда:

- Чи погоджуєтеся ви з Лордом Генрі, коли він говорить, що не існує хорошого впливу, будь-який вплив аморальний...?
- Яке ваше ставлення до слів лорда: «Є лише один шлях позбавитися від спокуси – поступитись їй»?
- Чи можна назвати лорда Генрі спокусником, уайльдівським Мефістофелем для юного Доріана?
- Лорд Генрі говорить Доріану, що найстрашніше в житті – це втрата молодості. Висловіть свою думку щодо цього.
- Хто винен у деградації та моральному падінні Доріана? (слайд 8)

Після виходу роману «Портрет Доріана Грея» в світ, більш як 70 публікацій було зроблено в газетах та журналах Лондона. Більшість із них давала негативну оцінку романові та його авторові. Лондонці назвали цей роман аморальним. Залишається тільки дивуватися — чому? Адже автор показав, як людина, що порушила людські принципи життя, була все-таки покарана. І хоча Оскар Уайльд і говорить, що «художник не мораліст», але твір його демонструє торжество моралі.

Саме про це говорить автор у своєму листі до Артура Конан-Дойла: «Не можу збагнути, чому дехто сприймає «Доріана Грея» як аморальну книгу, ... мені здається, що мораль цієї книги більш ніж очевидна». А як вважаєте ви?

5. Інтерактивна вправа «Займи позицію та обґрунтуй її».

У романі О. Вайльда є згадка про «отруйну книгу», що так вплинула на головного героя і підштовхнула його до аморального способу життя, виправдання пороків. Тому, можливо, твір «Портрет Доріана Грея» також є такою книгою, як стверджували багато сучасників Уайльда?

Абсолютизуючи красу, Мистецтво, показуючи привабливість пороку, божемного життя, автор викликає заздрість, бажання наслідувати, «спробувати все». Тому книга є «аморальною».

Звільняючи красу від моралі, автор показує, як таке вивільнення діє на особистість. За скоєне Греєм розплачується портрет - уособлення душі героя. Чим

бридкішими є вчинки, тим відразливішою стає душа. Урешті-решт, вони гинуть разом.

Книга сама по собі не може бути ані «моральною», ані «аморальною». Усе залежить від того, як сприймає читач, що думає, що відзначає для себе. На підтвердження цього наведемо висловлювання філософів (слайд 9):

- ◆ «Щоб запобігати усім гріхам і перемогти їх, передусім потрібно визнати, що корінь кожного гріха - у поганих думках. Ми всі - тільки наслідки того, що ми думаємо» (Будда);
- ◆ «Визначає долю людини те, як вона розуміє себе» (Торо);
- ◆ «Усе, що відбувалось у житті окремої людини і людських суспільств, мало початок у думці. І тому пояснення всього того, що відбувалося з людьми,- не в попередніх подіях, а в думках, що передують цим подіям» (Л. Толстой).
- ◆ «Працюй над очищенням твоїх думок. Якщо у тебе не буде поганих думок, не буде й поганих учинків» (Конфуцій);
- ◆ «Намагайся не думати про те, що вважаєш поганим» (Епіктет);
- ◆ «Навряд чи є щось більш потрібне для знання, для спокійного життя і для успіху будь-якої справи, ніж уміння людини володіти своїми думками» (Дж. Локк).
- ◆ Сам О. Уайльд вважав: «Немає книг моральних або неморальних. Є книги добре написані або погано написані».

Як бачимо, одностайної думки немає. Безсумнівним є одне: цей інтелектуальний роман вимагає значної праці розуму й душі читача; нашттовхує на думку, що немає Краси абсолютної, і вона невіддільна від Моралі.

Цей роман Оскар Вайльд задумав як апофеоз мистецтву, красі, досконалості, які є вищими за наше звичайне людське життя. Але це те, що лежить на поверхні. Насправді ж автор запрошує читача відкрити для себе глибини, не читати роман зверхньо. Адже у романі мова йде про філософсько-естетичні проблеми: про людське існування, про роль мистецтва і прекрасного у житті людини, про роль етичного та естетичного у стосунках між людьми. Оскар Вайльд показує, що мистецтво може стати найвищим суддею совісті: по суті справи, не правосуддя, а сам Доріан Грей здійснює покарання над собою.

Саме мистецтво покликане виявляти і найпрекрасніше, і найогидніше в житті. За допомогою мистецтва людина може усвідомити своє власне «Я», побачити себе і світ.

«Естетизм розташовує мистецтво і Красу по той бік добра і зла, - говорить в статті «Дорогу естетизму» Д. Яковлев, - знімаючи з художньої творчості відповідальність за «побічні» можливі наслідки неестетичного характеру».

Домашнє завдання

- Твір-роздум «Конфлікт краси й моралі в творі О. Вайльда «Портрет Доріана Грея».
- Твір-роздум «Сутність моральної деградації Доріана Грея».

Роботу виконувати в робочому зошиті, фотографувати надсилати на електронну адресу viktoriyaivahno@gmail.com . У темі листа вказувати –

П.І.П, предмет, № групи